

BIULETYN FEDERACJI BIAŁYSTOK

2020

NR 4

Jesienne ożywienie

3 ————— *U NAS*
Miejska gra
Początek drogi

6 ————— *KOMENTARZ*
„Zauważalna” polityka

8 ————— *ZAPOWIEDZI*
Forum Inicjatyw Społecznych
Seniorzy debatują
Srebro nie Złoto

fot. Marcin Nawrocki / UMWP

Jesienne ożywienie

Druga połowa roku przyniesie zapewne ograniczenia w bezpośrednich kontaktach. Tak to przynajmniej wynika z różnych, mniej lub bardziej oficjalnych, zapowiedzi. Nic takiego nie wynika jednak z zapowiedzi Zarządu Federacji i zrzeszonych w niej 74 organizacji. Za chwilę (15 października) VI Podlaskie Forum Aktywności Osób Starszych a zaraz potem Forum Inicjatyw Społecznych Miasta Białystok. Znakiem czasu jest to, że to pierwsze wydarzenie odbędzie się w zasadzie online: bez udziału publiczności na sali lecz z udziałem zaproszonych gości. Publiczność będzie mogła obejrzeć Forum dzięki bezpośredniej relacji na portalu Wrota Podlasia. W Biuletynie są też zaproszenia na inne imprezy i do udziału w konkursach.

REDAKCJA

Znani Białostoczanie. Pod takim hasłem w sobotę 19 września odbyła się gra miejska w ramach projektu Senior Lider Obywatel organizowanej przez Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych. Projekt dofinansowany był ze środków Rządowego Programu na Rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020.

W grze wystartowało 9 zespołów, reprezentowanych przez uczestników projektu oraz przedstawicieli ich środowisk lokalnych z powiatu białostockiego. Grupy były tworzone przede wszystkim przez aktywnych seniorów, ale były też grupy międzypokoleniowe. Wiek w tym przypadku nie miał znaczenia. Najmłodsza uczestniczka miała 11 lat, najstarsza 86. Gra rozpoczęła się od przygotowania indywidualnego transparentu zawierającego hasło przewodnie i rysunek związany z nazwą zespołu, z którym następnie wędrowała po wyznaczonej trasie. I tak po mieście wędrowały m.in. Duchy Puszczy, Białe dziewczyny, Grudkowe słoneczniki, czy Słoneczna brygada.

Po wykonaniu zadania zespoły otrzymały „pakiet kolorowych balonów” oraz materiały z zasadami gry i dodatkowymi „bonusowymi” zadaniami i ruszyły w te-

ren. Każda grupa miała do pokonania trasę z 8 punktami po Centrum Białegostoku. Ideą tegorocznej gry było przybliżenie sylwetek znanych Białostoczan. Dlatego też przyporządkowane zostały postaci do 7 dziedzin: literatura, sport, film/teatr/, muzyka, działalność społeczna, fotografia, nauka. Na każdym z punktów czekało na uczestników odpowiednie zadanie. I tak znalazły się odpowiednio: kalambury, zgadywanie autora melodii i uzupełnianie tekstów muzycznych, układanie z klocków wieży, przygotowanie twórczych pocztówek dla przechodniów z pozytywną „dobrą myślą”, odgadywanie autorów prac, przyporządkowywanie do autorów tytuły ich dzieł, czy zagadki mentalne. Jednak dopełnieniem było przekazanie grupie materiału z opisem sylwetek poszczególnych Białostoczan, które było pomocne przy rozwiązaniu krzyżówki.

Urozmaiceniem trasy były wykonanie przez każdy zespół pamiątkowego zdjęcia w „Ramce”, które każdy dostał wydrukowane po zakończeniu gry razem z upominkiem. Uczestnikom towarzyszyły uśmiechy i dobry humor od początku do końca. Zakończenie gry odbyło się wspólnym poczęstunkiem w Kwestii Czasu i wręczeniem nagród. Zwycięską drużyną były seniorki reprezentujące Radę Seniorów w Supraślu. Po raz kolejny okazało się, że ta forma rozrywki sprawdza się doskonale. Łączy ona w sobie elementy przygody, edukacji, zwiedzania i ruchu. Na czas gry Centrum Białegostoku nie tylko było kolorowe od balonów, ale też pełne dobrej energii.

Gra miejska to tylko jeden z elementów projektu Seniorów Lider Obywatel. W projekcie pracujemy z 20 osobami reprezentującymi 10 środowisk z powiatu białostockiego. Za nami już warsztaty edukacyjne, warsztaty przyszłościowe w każdym środowisku oraz wizyta studyjna do Suwałk. Po chwili oddechu po grze zabieramy się za organizację kolejnej wizyty studyjnej oraz konferencji, podczas której zostaną zaprezentowane także rezultaty sesji zdjęciowej. W między czasie każda z grup ma do przygotowania inicjatywę lokalną, finansowaną w ramach projektu. Różnorodność form pracy z osobami powyżej 60.

ANNA SĘDZIAK

OŚRODEK WSPIERANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Początek drogi

W dniach 2-3 września w Supraślu obradował I Podlaski Kongres Rad Seniorów. Była to pierwsza próba podsumowania tej formy aktywności osób starszych w naszym województwie. Mimo kilku lat doświadczeń wciąż znajdują się one na początku drogi.

Rady seniorów to ciała konsultacyjne, doradcze i inicjatywne wspierające samorząd lokalny w realizacji polityki senioralnej. Tak to określa zapis w stawie o samorządzie gminnym wprowadzony w listopadzie 2013 r. Artykuł 5c rozdziału 1 mówi, że gmina „sprzyja solidarności międzypokoleniowej oraz tworzy warunki do pobudzenia aktywności osób starszych w społeczności lokalnej”. Ustawa nie określa szczegółowo kompetencji rad, pozostawiając to do decyzji konkretnym samorządom. Nie ma obowiązku ich powoływania – to jedynie możliwość.

W województwie podlaskim działa obecnie 16 takich rad seniorów. To niewiele zważywszy, że region podzielony jest na sto kilkanaście gmin. Od czasu kiedy, w 2017 r., wsparciem procesu powstawiania rad seniorów zajęła się po raz pierwszy Fundacja SocLab – przybyło 5-6 nowych rad. Nie jest to imponujący przyrost, mimo że wielu burmistrzów od dawna deklaruje

gotowość do ścisłej współpracy ze swoimi seniorami. Jednak od deklaracji do rzeczywistej współpracy droga daleka. I nie zawsze jest to wina lokalnych władz.

Największym wyzwaniem dla członków rad jest zrozumienie i zaakceptowanie fundamentalnej prawdy, że rada nie jest kolejnym klubem seniora czy uniwersytetem trzeciego wieku. Że jest ciałem dialogu społecznego powołanym do współpracy z lokalną władzą przy kształtowaniu lokalnej polityki. Jej rola nie polega na organizowaniu czasu wolnego czy doraźnych akcji, lecz na proponowaniu trwałych rozwiązań. Jej zadaniem nie jest organizowanie wycieczek, lecz usuwanie barier architektonicznych, wpływanie na burmistrza lub gminną radę, aby w odpowiednich miejscach zainstalowano ławki, aby budżet gminny sfinansował szczepienia dla starszych ludzi itp. Skuteczne działanie na tym poziomie wymaga wiedzy o prawnych, organizacyjnych i ekonomicznych aspektach działania samorządu terytorialnego.

Tymczasem wiele rad w naszym województwie nie ma nawet regulaminu działania: nie zostały określone zasady podziału obowiązków, tryb podejmowania uchwał, czy sposobu konsultowania uchwał rad gminnych. Właściwie żadna rada seniorów (także białostocka) nie konsultuje regularnie projektów uchwał przygotowywanych dla rad gminnych. Seniorzy spotykają się, dyskutują – często nawet w obecności burmistrza – lecz ich wpływ na rzeczywistość jest niewielki. Nie tylko dlatego, że wójtowie i burmistrzowie nie chcą komplikować

wać sobie życia kolejnymi konsultacjami. Także dlatego, że rady seniorów bywają pasywne i boją się nowych obowiązków i związanej z tym odpowiedzialności.

Te obawy wynikają z braku wiary we własne możliwości, która bierze się z braku wiedzy i doświadczenia. Rady seniorów w innych województwach są znacznie bardziej zaawansowane. Podczas I Kongresu zaproszony ekspert z Pomorza prezentował doświadczenia tamtejszych seniorów. Także doświadczenia podlaskich rad są bardzo zróżnicowane. Bodaj najbardziej zaawansowana jest rada suwalska, notabene najstarsza w województwie. W dużej mierze wynika to stąd, że w jej składzie znalazły się osoby z samorządowym doświadczeniem m.in. Maria Lauryn, była zastępca Prezydenta Suwałk.

Kongres pokazał, że seniorzy potrzebują współpracy, wymiany doświadczeń i nieustannej nauki. Taką rolę przyjął na siebie Ośrodek Wspierania Podlaskich Rad Seniorów zorganizowany przez Stowarzyszenie Szukamy Polski. Swoje długofalowe wsparcie obiecał Artur Kosicki, Marszałek Województwa Podlaskiego.

JAN ONISZCZUK

foto. Maria Beręsewicz

Uchwałą Nr LI/795/18 Rada Miasta 18 czerwca 2018 r. Przyjęła „Programu polityki kulturalnej miasta Białystok na lata 2018-2022 plus”.

Głównym hasłem PPK2018 jest połączenie słów „zauważalność” i „ważne”, zapisane w postaci: „ZAUWAŻALNE”.

ZAUWAŻALNE

Hasło to wyraża chęć osiągnięcia spójności działań prowadzonych w tych dwóch kierunkach (ważne i zauważalne) oraz ich wzajemnej zależności. Jest to także wyznacznik misji PPK2018, a więc miejskiej polityki kulturalnej na najbliższe lata. W ten sposób miejska polityka kulturalna będzie koncentrowała się na tym, co ZAUWAŻALNE, czyli istotne dla mieszkańców, wzbogacające ofertę kulturalną, budujące wizerunek miasta (na zewnątrz i wewnątrz) oraz dostrzegalne przez środowisko twórców kultury.

Drugim kierunkiem działań będzie to, co WAŻNE, czyli dotyczące istoty jakości warunków do rozwoju kultury, poszerzające kompetencje kulturowe mieszkańców i wzmacniające istniejące środowisko twórców i animatorów kultury.

PKK2018 zakłada wspólną realizację trzech zadań strategicznych:

1. Doprowadzenie do rozwoju co najmniej 5 przedsięwzięć o kluczowym znaczeniu dla rozwoju życia kulturalnego miasta poprzez opracowanie i wdrożenie Programu Podczas głosowania wybrano 5 PROJEKTÓW KLUCZOWYCH:
 - FESTIWALE LALKARSKIE Międzynarodowy Festiwal Szkół Lalkarskich LALKA-NIE-LALKA – Nurt Profesjonalny (2020, 2022) i Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalek dla Dorosłych METAMORFOZY LALEK (2021) – 49
 - HALFWAY FESTIVAL – 41
 - Up To Date Festival – 52
 - Festiwal Literacki „Na pograniczu kultur” – 32
 - Festiwal „Biała Czysta Kulturalna – rzeka dla mieszkańców” – 28
2. Zwiększenie poziomu kompetencji kulturowych mieszkańców, pogłębienie poziomu uczestnictwa w kulturze oraz rozwinięcie oferty kulturalnej na białostockich osiedlach poprzez opracowanie i wdrożenie Programu Edukacji Kulturalnej.

3. Zwiększenie dostępności zasobów będących w posiadaniu instytucji kultury dla osób i organizacji zewnętrznych prowadzących niekomercyjną działalność kulturalną poprzez opracowanie i wdrożenie Funduszu Współpracy.

Zadaniom strategicznym towarzyszą trzy zadania uzupełniające:

1. Wsparcie instytucji kultury w procesie tworzenia instytucjonalnych strategii rozwoju oraz wprowadzenie ujednoczonego systemu sprawozdawczości umożliwiającego przeprowadzanie ewaluacji postępów realizacji PPK2018.
2. Zwiększenie dostępności środków finansowych przeznaczonych na działania organizacji pozarządowych poprzez zmianę struktury otwartych konkursów dotacyjnych.
3. Wsparcie budowy i adaptacji nowych obiektów na cele kultury oraz poprawa istniejącej infrastruktury kultury oraz powiększanie jej zbiorów i powierzchni wystawienniczej.

PPK2018 jest planem działań na najbliższe 5 lat i wyznacza szereg zadań, których realizacja umożliwi osiągnięcie zakładanej wizji. Powstał jako rodzaj przewodnika wytyczającego konkretną drogę umożliwiającą osiągnięcie celu.

PPK2018 nie wyklucza możliwości prowadzenia innych działań w zakresie zarządzania kulturą, o ile nie będą one sprzeczne ze zdefiniowaną w tym dokumencie wizją.

Program był tworzony wspólnie – w specjalnym zespole, w skład którego wchodził przedstawiciel instytucji kultury, organizacji pozarządowych, twórcy i animatorzy kultury. Reprezentantką Federacji Białystok w tym zespole od 3 lat była Bożena Bednarek. Tworzenie i realizację Programu nadzoruje Departament Promocji, Edukacji i Sportu Urzędu Miejskiego w Białymstoku.

Uchwała dostępna jest pod linkiem: https://www.bialystok.pl/pl/dla_mieszkanow/kultura/programopolitykikulturalnejmiastabialehostoku/.

Raporty z realizacji Programu dostępne pod linkiem: https://www.bialystok.pl/pl/dla_mieszkanow/kultura/realizacjaprogramupolitykikulturalnej/raporty-z-realizacji-ppk-2018.html.

BOŻENA BEDNAREK

FEDERACJA BIAŁYSTOK

STOWARZYSZENIE SZUKAMY POLSKI

Miasto Białystok, Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych i Federacja Organizacji Pozarządowych Miasta Białystok serdecznie zapraszają na FORUM INICJATYW SPOŁECZNYCH MIASTA BIAŁYSTOK, 21-23 października 2020 r. (środa, czwartek, piątek).

Idea Urban resilience, czyli ODPORNE Miasto, Organizacje, Liderzy

Jest to doroczne święto organizacji w tym roku w wyjątkowej formie, zarówno wydarzeń zdalnych – transmisja w sieci, jak i spotkań stacjonarnych.

Doświadczenie pandemii jest jednym z tych kryzysów, które uświadamiają nam w jak złożonej rzeczywistości funkcjonujemy. Idea „odpornych miast” odzwierciedla nie tylko zdolność do przetrwania, czy adaptacji ale także wykorzystania sytuacji trudnych do rozwoju.

Jednym z kluczowych wymiarów kształtowania odpornego miasta jest budowanie silnego otwartego społeczeństwa zdolnego do samoorganizacji i rozwój umiejętności przywódczych liderów. Organizacje społeczne elastycznie reagujące na zmiany i liderzy, którzy

wiedza jak działać w obliczu wyzwania to podstawa miasta przyszłości.

Zapraszamy do wspólnego czasu pełnego rozmów i warsztatów o tym jak budować Białystok, nasze zespoły i nas samych w odporności na nieprzewidziane wydarzenia.

Będzie czas na refleksję i edukację. Planujemy niespodzianki artystyczne.

Szczegółowy program już wkrótce, a wszelkie pytania i sugestie można już dziś kierować do Agnieszki Otapowicz tel. 691 130 005.

Seniorzy debatuja

W 2019 r. zorganizowaliśmy warsztaty „Seniorzy debatuja”, które cieszyły się dużym powodzeniem. Uczestnicy poznali zasady debaty oksfordzkiej a ich udział w takiej debacie posłużył za materiał do realizacji poradnikowego filmu o tej metodzie dyskusji publicznej. Seniorzy zgłosili potrzebę zorganizowania drugiej edycji warsztatów.

- **Po co są debaty?**

Debata uczy krytycznego myślenia na temat otaczającego nas świata. Są zachętą do patrzenia na wiele zagadnień z różnych punktów widzenia, dają odwagę do kwestionowania utartych przekonań. Poza tym pomagają w zdobywaniu wiedzy. Uczą poszukiwania informacji i przedstawiania ich w formie logicznych argumentów, które mogą przekonać innych o słuszności naszych poglądów. Debata uczy przekazywać swoje myśli w sposób zorganizowany, klarowny i przekonujący. A to umiejętność, która jest nieoceniona w życiu zawodowym i osobistym. Poza tym, warto podkreślić, że debata może być doskonałą zabawą. Pozwala na poznawanie nowych osób, nawiązywanie ciekawych kontaktów i poszerzanie horyzontów myślowych. Co jest szczególnie ważne w odniesieniu do osób starszych.

- **Korzyści z warsztatów**

W ramach zadania zostaną przeprowadzone 2 cykle warsztatów dla 2 grup uczestników po 12 osób.. Będą to szkolenia przekazujące wiedzę i podnoszące umiejętności 24 seniorów. W grupie pierwszej – początkowej – znajdą się osoby, które nie mają wiedzy i doświadczeń związanych z debataowaniem, w grupie drugiej – zaawansowanej – osoby, które uczestniczyły w pierwszym projekcie i osoby znające podstawy debataowania.

Podczas warsztatów Uczestnicy będą mogli ćwiczyć debataowanie w różnych formach debataowania takich jak :debata oksfordzka, debata World Cafe i Open Space, dyskusja panelowa. Dlatego Główny nacisk zostanie położony na przygotowanie uczestników do zbijania argumentów, aktywnego słuchania, kultury dyskusji, wystąpień publicznych, zabierania głosu w ściśle określonym temacie i czasie.

- **Współpraca z młodzieżą**

Planujemy też wizytę studyjną uczestników projektu do jednego z białostockich liceów, w którym aktywnie działa szkolny Klub Debata. Wizyta umożliwi poznanie zasad pracy i rad młodych debatanów. Będzie też miała na celu integrację międzypokoleniową, korzystanie z doświadczeń młodzieży i przekazywana doświadczeń seniorów a także do nawiązywania partnerstw. Dlatego wizycie towarzyszyć będzie przesłanie, że seniorzy potrafią pracować, debataować i działać razem z młodymi oraz potrafią wykorzystywać nowe dla nich metody działania – takie jak np. debata oksfordzka.

Zapraszamy! Decyduje kolejność zgłoszeń, które przyjmujemy do końca września 2020 pod adresem: szukamypolski@gmail.com.

BOŻENA BEDNAREK

FEDERACJA BIAŁYSTOK

STOWARZYSZENIE SZUKAMY POLSKI

Srebro nie Złoto

Na prośbę uczestników przedłużamy termin przesyłania prac do VI edycji konkursu literackiego SREBRO NIE ZŁOTO. W tym roku konkurs ma charakter międzypokoleniowy. Oprócz seniorów mogą w nim także w kategorii specjalnej brać udział osoby młodsze a nawet młodzież, która ukończyła 18 lat.

Do udziału w konkursie zapraszają organizatorzy: Stowarzyszenie Szukamy Polski, Podlaska Redakcja Seniora oraz współorganizatorzy: Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku i Polskie Radio Białystok.

Uczestnikami konkursu mogą być osoby mieszkające i tworzące w województwie podlaskim lub urodzone tutaj i mające związki z naszym regionem.

Przewidywane są dwie kategorie konkursowe. Ogólna – otwarta, o dowolnej tematyce wierszy lub prozy. I kategoria specjalna „międzypokoleniowa” – dla uczestników w różnym wieku, nawet młodzieży. Kategorię specjalną nazwaliśmy #Kiedy zostaliśmy w domu. Prosimy o przesyłanie wierszy i prac prozatorskich na temat tegorocznej, wyjątkowej sytuacji i Państwa przeżyć związanych z czasem epidemii.

Zarówno w kategorii otwartej, jak też specjalnej można czekać na utwory poetyckie lub opowiadania, kartki z pamiętnika i inne formy prozatorskie. Powinny być nie dłuższe niż 3 strony. Maksymalnie można przesłać po dwa utwory w każdej kategorii – opatrzone godłem. Kartę zgłoszeniową należy przesłać do 15 października 2020 pod adresem mailowym: redakcjaseniora.konkurs@gmail.com

Uroczysta gala, podczas której ogłosimy nazwiska laureatów i wręczymy statuetki Srebro nie Złoto 2020, nagrody pieniężne oraz upominki książkowe laureatom VI edycji konkursu odbędzie się 6 listopada o 12.00 w Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. Organizatorzy zastrzegają sobie możliwość zmian tych terminów. Czekamy na Wasze prace.

Regulamin i karta zgłoszeniowa – do pobrania na: <https://podlaskisenior.pl/vi-edycja-konkursu-srebro-nie-zloto/>.

JOLANTA FALKOWSKA
SEKRETARZ KONKURSU SREBRO NIE ZŁOTO
PODLASKA REDAKCJA SENIORA

Redakcja:

Jan Oniszczyk – redaktor naczelny
Bożena Bednarek

Agnieszka Otapowicz
Jolanta Falkowska
Anna Sędziak

Krzysztof Wojciech Wróbel – opracowanie graficzne i skład

Teksty zamieszczone w publikacji są dostępne na licencji:
[Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowe](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Wydawca:

Federacja Organizacji Pozarządowych Miasta Białystok
Białystok 2020

Sfinansowano przez Narodowy Instytut Wolności –
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich
na lata 2014-2020